

MATRICA E REKOMANDIMEVE MBI INSPEKTIMET			SEKRETARIATI KËSHILLI I INVESTIMEVE JANAR 2019
SHTYLLA	REKOMANDIMI	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	AFATI
I. QASJA STRATEGJIKE	<i>Rekomandim 1. Progresi i mëtjeshëm i Reformës së Inspektimit, si pjesë e reformës derregullatore kërkon një moment reflektimi dhe vlerësimi të impaktit të deritanishëm, duke saktësuar sukseset dhe prioritzuar ndërhyrjet e integruara të reformës me reformat e tjera strukturore si ajo e administratës publike dhe shërbimit civil.</i> Vijueshmëria e fokusit të reformës dhe angazhimi politik mbeten parakusht duke pasur parasysh kompleksitetin e thellimit të reformës në anën përmbajtësore të saj, kompleksitetit në aspektin teknik të inspektimit, përafrimin e legjislacionit me atë të BE-së, rritjen cilësore të kapaciteteve të burimeve njerëzore, forcimin dhe akreditimin e kapaciteteve teknike-laboratorike me kostot përkatëse. Mekanizmi i konsultimit me biznesin të integrohet në mënyrë të strukturuar dhe të jetë pjesë e RIA-s, për të qartësuar efektet e pritshme të ndryshimeve rregullatore për palët e ndikuara, sidomos për biznesin. Kjo duhet të jetë kusht për draft-ligjet dhe element fortë i rekomanduar edhe për aktet nënligjore.	Zv. Kryeministri	Afatshkurtër

	Rekomandim 2. <i>Konsolidimi i koordinimit dhe bashkëpunimit ndërinstytucional ka rëndësi prioritarë për suksesin e kësaj reforme, veçanërisht në drejtim të zbatimit të kërkesave rregullatore që garantojnë konkurrencë të ndershme midis operatorëve në treg dhe formalizim të sektorëve të ekonomisë.</i> Ky bashkëpunim merr rëndësi të veçantë edhe në kuadrin e luftës ndaj informalitetit ku roli i funksioneve inspektuese si DPD, DPT, IshPSHSh, AKU, ISHTI dhe ISHMT etj. ka impakt mbi funksionimin e tregut. Për këtë angazhimi i qartë institucional i ministrive të linjës (drejtorive përkatëse ekzistuese ose të reja), si përgjegjëse për hartimin dhe monitorimin e politikave dhe legjislacionit të zbatuar nga inspektoriatet është i domosdoshëm. Ky angazhim është pjesë e rëndësishme e koordinimit institucional mes Ministrive, Inspektoriatit Qendror dhe Inspektorateve Shtetërore si faktor suksesi i reformës.	Ministrite/ISH/IQ	Afatshkurtër
	Rekomandim 3. <i>Përgatitja e një matrice të detajuar me të gjitha funksionet inspektuese dhe mbivendosjeve si fazë fillestare e hartimit të një plani konkret me afate kohore, institucione përgjegjëse, metodologji të qartësuar në lidhje me rishikimin e kuadrit ligjor sektorial nga ana e Ministrive të Linjës, në bashkëpunim me Inspektoriatin Qendror dhe Inspektoriatet Shtetërore. Progresi i reformës në drejtim të përmirësimit të legjislacionit sektorial i shërben axhendës së integrimit në BE.</i> Shmangia e mbivendosjes së inspektimeve si rezultat i rishikimit të ligjeve/akteve nënligjore sektoriale dhe qartësimit të kompetencave si në nivelin e inspektorateve shtetërore ashtu edhe atyre vendore do të sjellë rritjen e eficiencës së inspektimit drejt shkallës optimale. <i>Ulja eventuale e numrit të inspektorateve dhe e bashkimit të funksioneve të tyre sipas objektit të inspektimit nuk duhet të kushtëzojë zbatimin e funksioneve monitoruese dhe rregullatore që garantojnë mbrojtjen e konsumatorëve dhe të konkurrencës së drejtë midis bizneseve.</i>	Zv.Kryeministri	Afatshkurtër

II. DETYRIME LIGJORE	Rekomandim 4. <i>Inventarizimi i plotë i kuadrit ligjor-rregullativ të inspektimit dhe bërja i aksesueshëm lehtësisht i tij për të gjitha grupet e interesit (biznese, shoqata, inspektorë) do të përmirësojë efikasitetin e inspektimeve si dhe forcimin e rolit rregullator/mbikqyrës së inspektimeve duke ulur kostot e përputhshmërisë së biznesit.</i>	IQ/ISH	Afatshkurtër
	Rekomandim 5. <i>Asistencë ligjore falas dhe në distancë për subjektet e inspektimit nga ana e inspektorateve shtetërore apo vendore nëpërmjet përgatitjes së manualeve të thjeshta për rubrika të veçanta, sipas tipologjive të inspektimit dhe karakteristikave të bizneseve.</i> Reformimi i inspektimit ka qenë dinamik, procedurat dhe praktikat janë rishikuar dhe standartizuar, këto ndryshime ndiqen lehtë nga bizneset e mëdha, por me vështirësi nga bizneset e vogla dhe të mesme. Struktura e ekonomisë sonë dominohet nga bizneset e vogla dhe të mesme, me kapacitete të kufizuara, për të cilat ndihma dhe këshillimi është i nevojshëm. Gjithashti, asistencë ligjore në modelin e një shërbimi call-center/numër i gjelbër për subjektet e inspektimit do të lehtësonte procesin e përputhshmërisë së bizneseve me ligjet/kuadrin rregullativ.	IQ/ISH	Afatshkurtër
	Rekomandim 6. <i>Përmirësimi (përgatitja në ato raste që mungon) dhe përditësimi i metodologjive të riskut mbi bazën e të dhënave më të fundit të monitorimit sipas sektorëve do të rrisë efikasitetin e inspektimeve dhe ulë barrën për bizneset.</i> Struktura e bizneseve në vend është e segmentuar me tipologji të njësive të vogla tregtare apo në fushën e shërbimit. Ndërkohë kapacitetet administrative janë të kufizuara si në burime njerëzore dhe financiare. Për këtë arsye, përgatitja e bazave të të dhënave sektoriale nga çdo inspektoriat dhe identifikimi i riskut të çdo aktiviteti mbi bazën e kriterëve objektive, do të mundësonin inspektime efektive dhe me shpërndarje kohore të arsyeshme. Kriteret e riskut duhet të jenë të përcaktuara në legjislacionin sektorial, ndërkohë që institucionet e administratës publike duhet të mbajnë statistika sistematike dhe të strukturuara.	IQ/ISH	Afatshkurtër
	Rekomandim 7. <i>Përgatitja/përmirësimi dhe bërja publike e metodologjive të aplikuara nga inspektorët për vendosjen e masave administrative të përshtatshme dhe proporcionale, konsiderohet si një mjet për të kufizuar vendimet arbitrare dhe selektive.</i>	IQ/ISH	Afatshkurtër

	Standardizimi i procedurave të inspektimit e bën të domosdoshme hartimin dhe standartizimin e metodologjive për vendosjen e masave administrative, duke përdorur parimin e proporcionalitetit në raport me dëmin ekonomik/pasojën e shkaktuar nga shkelja e kryer. <i>Për këtë qëllim në përmbushje të detyrimeve ligjore që rrjedhin nga Neni 48, pikat 7 dhe 8, të Ligjit Nr. 10433, Këshilli i Ministrave/IQ duhet të miratojë Rregulloren e Përgjithshme mbi Metodologjinë e Vendosjes së Dënimeve Administrative, ndërsa inspektoriatet shtetërore dhe vendore Metodologjitë përkatëse për denimet administrative në fushën e tyre të inspektimit.</i>		
	Rekomandim 8. Përfundimi i listë-verifikimeve për funksionet e inspektimit të inspektoriateve në nivel vendor dhe kryerja e këtyre inspektimeve në mënyrë on-line sikurse dhe inspektimet nga inspektoriatet shtetërore.	IQ/BASHKI	Afatshkurtër
	Rekomandim 9. Rritja e numrit të inspektimeve të programuara gjatë 2019 me objektivin për të patur një raport 85% me 15% midis inspektimeve të programuara dhe atyre të paprogramuara. Fokusi i inspektimeve duhet të jetë këshillimi dhe asistimi i biznesit për të ndihmuar përputhshmërinë e tij me standardet, dhe masat administrative duhet të konsiderohen si hallka e fundit për arritjen e qëllimeve të inspektimit.	IQ/ISH	Afatshkurtër
	Rekomandim 10. Unifikimi i praktikave administrative nëpërmjet publikimit të komentareve. Në këndvështrimin e bizneseve, ekspertëve dhe grupeve të interesit të kontaktuar nga Sekretariati, unikimi i praktikave të konsoliduara shikohet si një ndër elementët më të domosdoshëm, të cilët do të reduktonin në një masë të konsiderueshme numrin e ankimeve ndaj vendimeve të administratës dhe përmirësimin e treguesit të perceptimit të bizneseve lidhur me të. Një rol shumë të rëndësishëm në unikim mund të luajë edhe Avokatura e Shtetit, nëpërmjet rolit të saj aktiv me interpretime për çështje ligjore me karakter përgjithësues për të gjithë administratën publike. Për këtë janë të nevojshme edhe ndryshime ligjore në Ligjin Nr. 10018 datë 13.11.2008 “Për Avokaturën e Shtetit”.	IQ/ISH	Afatshkurtër

	Rekomandim 11. Në lidhje me apelimin, sugjerohet një opsion mbi unifikimin dhe centralizimin të apelimit të Inspektoriateve në Inspektoriatin Qendror për të rritur profesionalizmin, pavarësinë dhe besimin e ankimit në Inspektoriatet Shtetërore, si edhe zhvillimin e seancave dëgjimore gjatë shqyrtimit të ankimeve administrative. Komisionet përgjegjëse për shqyrtimin e ankimeve të kenë në përbërje të tyre ekspertë të fushës konkrete të inspektimit dhe përfaqësues të ISH që ka vendosur masën administrative. Modalitetet dhe procedura e ndjekura të përcaktohet me një rregullore të veçantë dhe të jetë publike në faqen e IQ dhe çdo ISH. Për këtë është e nevojshme të bëhen ndryshime në Ligjin Nr. 10433 datë 16.06.2014 “Për Inspektimin”.	IQ/ISH	Afatshkurtër
III. KAPACITETE INSTITUCIONALE	Rekomandim 12. Qëndrueshmëri dhe trajnimi i stafit të inspektoriateve. Motivimi i trupave inspektuese, testimi periodik i tyre dhe vlerësimi i performancës mbi kritere të mirëpërcaktuara. Konsolidimi i programeve të trajnimit të stafit të inspektoriatëve dhe veçanërisht për komisionet e shqyrtimit të ankimeve në lidhje me funksionet e inspektimit dhe standardet sektoriale të kërkueshme nga ana e legjislacionit..	IQ/ISH	Afatshkurtër
	Rekomandim 13. Të forcohet dhe strukturohet komunikimi me biznesin në funksion të transparencës dhe përputhshmërisë me standardet sektoriale të përputhshmërisë dhe procedurat e inspektimit. Mungesa e konsultimit paraprak me bizneset në një sërë iniciativash është bërë burim i mosmarrëveshjeve administrative të cilat janë trajtuar nga strukturat apeluese të vetë institucioneve apo dhe Gjykata Administrative. Vlerësohet se ekzistenca e këtyre mekanizmave do të mundësonte ndergjegjesimin e subjekteve, nxitjen e dialogut midis palëve dhe uljen e kostove për biznesin. Ndërkohë vetë operatorët ekonomikë duhet të ndergjegjësohen për sfidat që lidhen me përmbushjen e detyrimeve dhe standardeve në kuadër të përafrimit të legjislacionit me acquis, dhe duhet të jenë proaktiv në hartimin dhe diskutimin e legjislacionit sektorial.	IQ/ISH	Afatshkurtër

Matrica e Rekomandimeve *Mbi Inspektimet* është rezultat i Notës Teknike përgatitur nga Sekretariati i Këshillit të Investimeve. Qëllimi i Matricës është të përmbledhë Rekomandimet dhe Zgjidhjet e propozuara në Notën Teknike. Gjithashtu, Matrica shërben edhe si një Plan i Brendshëm Monitorues i Sekretariatit në mënyrë që të ndjekë zbatimin e Rekomandimeve sipas afateve të mëposhtme:

- **Afatshkurtër** – periudhë deri në 6 muaj.

SHKURTIME:

IQ-Inspektoriati Qendror

ISH-Inspektoriatet Shtetërore

ISHTI-Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial

ISHMT- Inspektorati Shtetëror Mbikqyrjes së Tregut

AKU-Autoriteti Kombëtar i Ushqimit

IShPSH-Inspektoriati Shtetëror i Punës Shërbimeve Shoqërore

DPD- Drejtoria e Përgjithshme e Doganave

DPT- Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve